leeftijd die normaliter geldt voor het recht op een ouderdomspensioen wordt doorbetaald of door een andere ouderdomsprestatie wordt vervangen.
57. Gelet op het voorgaande moet worden vastgesteld dat zowel uit het voorwerp en het doel van de uitkering die in het hoofdgeding aan de orde is als uit de berekeningsgrondslag en de toekenningsvoorwaarden ervan volgt dat een dergelijke uitkering verband houdt met het ouderdomsrisico als bedoeld in artikel 3, lid 1, onder d), van verordening nr. 883/2004 en de regel van samentelling van tijdvakken daarop derhalve van toepassing is.
58. Derhalve moet op de tweede vraag worden geantwoord dat een uitkering als aan de orde in het hoofdgeding moet worden beschouwd als een uitkering bij ouderdom in de zin van artikel 3, lid 1, onder d), van verordening nr. 883/2004.

Derde prejudiciële vraag
59. Gezien het antwoord op de eerste twee vragen hoeft de derde vraag niet te worden beantwoord.

Kosten
60. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Tiende kamer) verklaart voor recht
1. De classificatie van een uitkering onder een van de in artikel 3 van verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels genoemde takken van sociale zekerheid door de bevoegde nationale autoriteit in de verklaring van een lidstaat krachtens artikel 9, lid 1, van deze verordening is niet definitief. Een uitkering kan door de betrokken nationale rechterlijke instantie autonoom en op basis van de constitutieve elementen ervan worden gekwalificeerd. In voorkomend geval kan aan het Hof een prejudiciële vraag worden gesteld.
2. Een uitkering als aan de orde in het hoofdgeding moet worden beschouwd als een uitkering bij ouderdom in de zin van artikel 3, lid 1, onder d), van verordening nr. 883/2004.

Diversen

198

Centrale Raad van Beroep
7 maart 2018, nr. 16/5560 ZW e.v.,
ECLI:NL:CRVB:2018:763
(Van der Kolk, Bruning, Van der Kris)
Noot E. van den Bogaard onder «USZ» 2018/201

Inzet medisch deskundigen. Informatie behandelend sector. Naar zijn aard geschikt om twijfel te zaaien. Arrest Korošec.

[Sbaow art. 2, 3, 4; EVRM art. 6]

Essentie: Niet kan worden gezegd dat de door appellante ingebrachte stukken van de behandelaars naar hun aard niet geschikt zijn om twijfel te zaaien aan de in de rapporten van de verzekeringsartsen beantwoorde vraag of de medische klachten en aandoeningen van appellante in de weg staan aan een hersteldverklaring voor het laatst verrichte werk bij een soortgelijke werkgever.

Samenvatting: Volgens vaste rechtspraak van de Raad wordt een betrokkene in de procedure bij de bestuursrechter alle gelegenheid geboden zich – desgewenst onderbouwd met medische gegevens – te verzetten tegen het medisch oordeel van de tegenpartij. Zowel in de bestuurlijke fase als in beroep heeft appellante ter ondersteuning van haar standpunt brieven van behandelaars ingezonden waarin een groot aantal onderzoeksbevindingen is opgenomen, waaronder die van de behandelend gynaecoloog, MDL-arts, cardioloog, oogarts en KNO-arts. Daarnaast heeft appellante een meerjarig huisartsenjournaal ingezonden en informatie van haar behandelend psycholoog. Gelet op de door appellante gestelde psychische klachten heeft appellante gelegenheid gehad om nadere informatie van haar psycholoog in geding te brengen. Zij heeft daarvan geen gebruikgemaakt.
Appellante heeft in de procedure voldoende ruimte gehad – die zij ook heeft benut – om medische stukken in te dienen ter onderbouwing van haar standpunt dat het UWV haar medische situatie heeft onderschat. Evenmin kan worden gezegd dat de door appellante ingebrachte stukken van de behandelaars naar hun aard niet geschikt zijn om twijfel te zaaien aan de in de rapporten van de

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

verzekeringsartsen beantwoorde vraag of de medische klachten en aandoeningen van appellante in de weg staan aan een hersteldverklaring voor het laatst verrichte werk bij een soortgelijke werkgever. Dit heeft tot gevolg dat geen sprake is van schending van het beginsel van equality of arms en dat op die grond geen aanleiding bestaat een deskundige in te schakelen.

Uitspraak op de hoger beroepen tegen de uitspraken van de Rechtbank Rotterdam van 23 augustus 2016, nr. 15/6045 (hierna: aangevallen uitspraak 1) en 22 maart 2017, nr. 16/2773 (hierna: aangevallen uitspraak 2) en uitspraak op het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade,
tussen:
[appellante], te [woonplaats],
en
de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (hierna: Uwv).

Procesverloop
Namens appellante heeft mr. W.C. de Jonge, advocaat, hoger beroepen ingesteld en nadere stukken ingezonden.
Het Uwv heeft verweerschriften ingediend en op de nadere stukken gereageerd.
Het onderzoek ter zitting in de zaken heeft gevoegd plaatsgehad op 10 januari 2018. Appellante is, met bericht, niet verschenen. Het Uwv heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. W. de Rooy-Bal.

Overwegingen
1.1 Appellante is werkzaam geweest als administratief medewerkster voor 32 uur per week tot 16 januari 2012. Vanuit de situatie dat zij een uitkering ontving op grond van de Werkloosheidswet heeft zij zich wegens bekkenklachten per 15 augustus 2013 ziek gemeld en is zij tot en met 6 mei 2014 in aanmerking gebracht voor ziekengeld. Met ingang van 28 juli 2014 heeft appellante zich opnieuw met soortgelijke klachten ziek gemeld, waarbij zij tevens melding heeft gemaakt van toegenomen fysieke, psychische en concentratieklachten. Het Uwv heeft appellante in aanmerking gebracht voor ziekengeld op grond van de Ziektewet (ZW).
1.2 Appellante heeft enkele malen het spreekuur bezocht van een verzekeringsarts. Deze heeft appellante op 28 april 2015 meegedeeld dat zij per 4 mei 2015 geschikt geacht wordt voor de laatst verrichte arbeid in de functie van administratief medewerkster. Vervolgens heeft het Uwv bij besluit van 28 april 2015 vastgesteld dat appellante per 4 mei 2015 geen recht meer heeft op ziekengeld. Het bezwaar van appellante tegen dit besluit heeft het Uwv bij besluit van 24 september 2015 (bestreden besluit 1) ongegrond verklaard. Aan dat besluit ligt een rapport van een verzekeringsarts bezwaar en beroep van 17 september 2015 ten grondslag.
1.3 Appellante heeft zich met ingang van 3 augustus 2015 opnieuw ziek gemeld wegens benauwdheidsklachten en toegenomen bekken-, pijn- en psychische klachten. Zij heeft opnieuw enkele malen het spreekuur van een arts van het Uwv bezocht, die haar op 18 januari 2016 heeft meegedeeld dat zij weer geschikt is voor het laatst verrichte werk. Bij besluit van 18 januari 2016 heeft het Uwv vastgesteld dat appellante met ingang van 20 januari 2016 geen recht meer heeft op ziekengeld. Het bezwaar van appellante tegen dit besluit heeft het Uwv bij besluit van 12 april 2016 (bestreden besluit 2) ongegrond verklaard. Aan dat besluit ligt een rapport van een verzekeringsarts bezwaar en beroep van 11 april 2016 ten grondslag.
2.1 Bij aangevallen uitspraak 1 heeft de rechtbank het beroep van appellante tegen bestreden besluit 1 ongegrond verklaard. De rechtbank heeft geen aanleiding gezien te oordelen dat het onderzoek van de verzekeringsarts bezwaar en beroep onzorgvuldig of onvolledig is geweest. Appellante is op verschillende spreekuren gezien en onderzocht en bij de beoordeling is informatie van de behandelend sector betrokken. De rechtbank heeft evenmin reden gezien te twijfelen aan de juistheid van de vastgestelde belastbaarheid van appellante. Uit het uitvoerig gemotiveerde rapport van de verzekeringsarts bezwaar en beroep volgt dat rekening is gehouden met alle relevante lichamelijke klachten en dat niet is gebleken dat deze verzekeringsarts een onvolledig beeld heeft gehad van de psychische beperkingen van appellante. Dat de diagnoses stemmingsstoornis en PTSS zouden zijn gesteld betekent niet dat de psychische klachten onvoldoende zijn beoordeeld. Volgens de rechtbank heeft de verzekeringsarts bezwaar en beroep inzichtelijk gemotiveerd dat appellante in staat moet worden geacht de laatstelijk verrichte arbeid te doen en is er geen aanleiding voor het benoemen van een deskundige.

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

2.2 Bij aangevallen uitspraak 2 heeft de rechtbank het beroep tegen bestreden besluit 2 ongegrond verklaard. De rechtbank heeft geen aanknopingspunten gezien voor het oordeel dat het onderzoek van de verzekeringsarts bezwaar en beroep onzorgvuldig is geweest of zijn medische beoordeling onjuist is. De verzekeringsarts heeft acht geslagen op de informatie van de huisarts en van de behandelend specialisten en heeft zijn beoordeling inzichtelijk gemotiveerd. Toegelicht is dat de psychische problematiek de boventoon voert, dat uit informatie van de cardioloog blijkt dat er geen afwijkingen zijn gevonden en dat informatie van andere specialisten over de fysieke klachten van appellante bij de beoordeling is betrokken. Uit de informatie van cardioloog, radioloog, chirurg, spoedeisende hulp, KNO-arts en gynaecoloog heeft de verzekeringsarts bezwaar en beroep kunnen concluderen dat geen sprake is van zodanig medisch objectiveerbare afwijkingen op de datum in geding dat appellante daardoor ongeschikt is voor haar arbeid. De rechtbank heeft het Uwv gevolgd in het standpunt dat in het nader rapport van de verzekeringsarts bezwaar en beroep van 15 november 2016 alsnog genoegzaam is onderbouwd dat de verwijzing van de huisarts naar de SGGZ van 1 december 2015 geen aanleiding geeft een ander standpunt in te nemen. Volgens de rechtbank is voldoende door het Uwv toegelicht dat de belasting in de functie van administratief medewerkster de belastbaarheid van appellante niet overschrijdt. Het beroep van appellante, met verwijzing naar het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 8 oktober 2015 (ECLI:CE:ECHR:2015:1008JUD007721212) (Korošec), op schending van het beginsel van equality of arms is door de rechtbank afgewezen omdat van een substantieel nadeliger positie, gelet op de mogelijkheden van appellante om medische gegevens in te brengen, niet is gebleken.

3.1 In hoger beroep in beide zaken heeft appellante haar in bezwaar en beroep ingebrachte gronden herhaald. Samengevat stelt appellante zich op het standpunt dat de klachten van appellante onvoldoende in samenhang zijn bezien en dat deze zijn onderschat. Na een incident op 11 november 2015 zijn haar psychische klachten toegenomen, wat onvoldoende in de beoordeling is betrokken. De rechtbank heeft ten onrechte geoordeeld dat de medische beoordelingen door de verzekeringsarts bezwaar en beroep voldoende zijn gemotiveerd. Verder heeft zij haar beroep op het arrest Korošec herhaald.

3.2 Het Uwv heeft bevestiging van de aangevallen uitspraken bepleit.

4.1 Op grond van artikel 19, eerste en vierde lid, van de ZW heeft een verzekerde bij ongeschiktheid tot het verrichten van zijn arbeid als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte of gebreken, recht op ziekengeld. Volgens vaste rechtspraak van de Raad wordt onder "zijn arbeid" verstaan de laatstelijk voor de ziekmelding verrichte arbeid. Op grond van artikel 19, vijfde lid, van de ZW wordt voor een verzekerde die geen werkgever heeft onder ongeschiktheid tot het verrichten van zijn arbeid verstaan: ongeschiktheid tot het verrichten van werkzaamheden die bij een soortgelijke werkgever gewoonlijk kenmerkend zijn voor zijn arbeid.

4.2 In beide zaken heeft appellante met een beroep op het arrest Korošec aangevoerd dat sprake is van schending van het beginsel van equality of arms. Het beroep van appellante op Korošec spitst zich toe op de stelling dat de rechtbank zich had moeten laten adviseren door een onafhankelijk deskundige omdat de rechter zelf niet medisch deskundig is en hij bij een medisch geschil een zuivere afweging moet kunnen maken, zonder dat daarbij het risico wordt gelopen dat er op voorhand te veel wordt geleund op rapporten van deskundigen die in dienst zijn van het bestuursorgaan. Deze grond zal eerst worden besproken.

4.2.1 In zijn uitspraak van 30 juni 2017 (ECLI:NL:CRVB:2017:2226) heeft de Raad de uitgangspunten uiteengezet voor de toetsing door de bestuursrechter van de beoordeling door de verzekeringsartsen van het Uwv. Daarbij is overwogen dat de kern van het beginsel van de equality of arms erin is gelegen dat slechts als er evenwicht bestaat tussen partijen met betrekking tot de mogelijkheid om bewijsmateriaal aan te dragen, de bestuursrechter in staat is een onafhankelijk en onpartijdig oordeel te geven. In verband met de twijfel aan de onpartijdigheid van de verzekeringsartsen van het Uwv bij de vaststelling van de voor de betrokkene in aanmerking te nemen beperkingen, moet de rechter de vraag beantwoorden of de betrokkene voldoende ruimte heeft gehad tot betwisting van de medische bevindingen van de verzekeringsartsen, bijvoorbeeld door zelf medische stukken in te dienen. Indien op grond van het geheel aan gegevens wordt vastgesteld dat

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

geen equality of arms tussen het Uwv en de betrokkene bestaat, zal de bestuursrechter moeten waarborgen dat dit evenwicht wordt hersteld.
4.2.2 Volgens vaste rechtspraak van de Raad wordt een betrokkene in de procedure bij de bestuursrechter alle gelegenheid geboden zich – desgewenst onderbouwd met medische gegevens – te verzetten tegen het medisch oordeel van de tegenpartij. Zowel in de bestuurlijke fase als in beroep heeft appellante ter ondersteuning van haar standpunt brieven van behandelaars ingezonden waarin een groot aantal onderzoeksbevindingen is opgenomen, waaronder die van de behandelend gynaecoloog, MDL-arts, cardioloog, oogarts en KNO-arts. Daarnaast heeft appellante een meerjarig huisartsenjournaal ingezonden en informatie van haar behandelend psycholoog. Gelet op de door appellante gestelde psychische klachten heeft appellante gelegenheid gehad om nadere informatie van haar psycholoog in geding te brengen. Zij heeft daarvan geen gebruik gemaakt.
4.2.3 Uit wat is overwogen in 4.2.2 blijkt dat appellante in de procedure voldoende ruimte heeft gehad – die zij ook heeft benut – om medische stukken in te dienen ter onderbouwing van haar standpunt dat het Uwv haar medische situatie heeft onderschat. Evenmin kan worden gezegd dat de door appellante ingebrachte stukken van de behandelaars naar hun aard niet geschikt zijn om twijfel te zaaien aan de in de rapporten van de verzekeringsartsen beantwoorde vraag of de medische klachten en aandoeningen van appellante in de weg staan aan een hersteldverklaring voor het laatst verrichte werk bij een soortgelijke werkgever. Dit heeft tot gevolg dat geen sprake is van schending van het beginsel van equality of arms en dat op die grond geen aanleiding bestaat een deskundige in te schakelen.
4.3 Met betrekking tot de overige gronden in hoger beroep wordt het volgende overwogen.

Aangevallen uitspraak 1
4.4 Het oordeel van de rechtbank en de gronden die de rechtbank aan dat oordeel ten grondslag heeft gelegd worden onderschreven. De rechtbank heeft die gronden inzichtelijk weergegeven en uitvoerig en afdoende besproken. De gronden in hoger beroep, er op neerkomend dat de rechtbank ten onrechte het standpunt van het Uwv heeft gevolgd, bevatten geen nieuwe medische gegevens die aanleiding geven voor een ander standpunt. Er is geen aanleiding te oordelen dat onvoldoende het volledige beeld van de aandoeningen van appellante is beoordeeld. In het verweerschrift in hoger beroep heeft het Uwv verwezen naar het rapport van de verzekeringsarts bezwaar en beroep van 17 september 2015. Uit dat rapport blijkt afdoende dat de afzonderlijke klachten en aandoeningen in de beoordeling zijn betrokken, met inachtneming van de eerdere medische beoordelingen en de informatie van de verschillende behandelend artsen, en dat tevens een beoordeling van het geheel van die klachten heeft plaatsgevonden. De verzekeringsarts bezwaar en beroep heeft in de rapporten van 3 januari 2017 en 13 maart 2017 afdoende gemotiveerd dat appellante in haar laatste werk voldoende afwisseling in zitten, staan, lopen en rustperioden kon inbouwen en dat in de onderzoeken niet is gebleken dat appellante wegens concentratieproblemen haar werk niet kon doen. Ook blijkt uit deze rapporten dat de duizeligheidsklachten afdoende in de beoordeling zijn betrokken.

Aangevallen uitspraak 2
4.5 Voor aangevallen uitspraak 2 geldt hetzelfde als voor aangevallen uitspraak 1. Verwezen wordt naar 4.4. De grond dat de rechtbank de in beroep ingebrachte medische gegevens onvoldoende heeft beoordeeld slaagt niet. Zoals het Uwv in het verweerschrift met juistheid heeft opgemerkt blijkt uit de aangevallen uitspraak dat de rechtbank die gegevens heeft beoordeeld in relatie tot de datum in geding. Er is evenmin aanleiding de rechtbank niet te volgen in het oordeel dat in het nadere rapport van de verzekeringsarts bezwaar en beroep van 15 november 2016 de psychische belastbaarheid van appellante alsnog afdoende is gemotiveerd. Appellante heeft ook in hoger beroep geen nadere informatie van behandelaars over haar psychische problematiek ingebracht.
4.6 Al het voorgaande heeft tot gevolg dat de hoger beroepen niet slagen en de aangevallen uitspraken moeten worden bevestigd. Gelet op dit oordeel is er geen grond voor een veroordeling tot vergoeding van schade, zodat dat verzoek zal worden afgewezen.
5. Voor een veroordeling in de proceskosten bestaat geen aanleiding.

Beslissing
De Centrale Raad van Beroep
– bevestigt de aangevallen uitspraken;

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

– wijst af het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade.

199

Centrale Raad van Beroep
24 april 2018, nr. 16/6716 PW,
ECLI:NL:CRVB:2018:1554
(Van Straalen, Schut, Elshoff)

Heroverweging in bezwaar.

[Awb art. 7:11]

Essentie: Ingevolge art. 7:11 lid 1 Awb vindt op grondslag van het bezwaar een heroverweging van het oorspronkelijke besluit plaats. Daarbij dient rekening te worden gehouden met feiten die aan het licht zijn gekomen tijdens de bezwaarprocedure, maar alleen indien deze zien op het tijdvak waarop het oorspronkelijke besluit ziet.

Samenvatting: Niet in geschil is dat ten tijde van het besluit van 28 april 2015 de huurschuld van appellante € 1990,12 bedroeg en dat deze huurschuld met de toekenning van de bijzondere bijstand geheel is voldaan. In geschil is het antwoord op de vraag of het dagelijks bestuur, gelet op de volledige heroverweging in bezwaar als bedoeld in art. 7:11 Awb, gehouden was om ook bijzondere bijstand toe te kennen voor de huurschuld die is ontstaan in de periode tussen het besluit van 28 april 2015 en het bestreden besluit van 22 september 2015. Anders dan appellante heeft aangevoerd, was het dagelijks bestuur hiertoe niet gehouden. Ingevolge art. 7:11 lid 1 Awb vindt op grondslag van het bezwaar een heroverweging van het oorspronkelijke besluit plaats. Daarbij dient rekening te worden gehouden met feiten die aan het licht zijn gekomen tijdens de bezwaarprocedure, maar alleen indien deze zien op het tijdvak waarop het oorspronkelijke besluit ziet. Dat tijdens de bezwaarprocedure nieuwe huurachterstanden zijn ontstaan, verandert niets aan de situatie ten tijde van het oorspronkelijke besluit. Dit betekent dat het dagelijks bestuur niet gehouden was rekening te houden met na het besluit van 28 april 2015 ontstane achterstanden in de betaling van de huur. De omstandigheid dat die achterstanden zouden zijn ontstaan door trage besluitvorming van het dagelijks bestuur, maakt dit niet anders. Met de rechtbank wordt geoordeeld dat het op de weg van appellante lag om een nieuwe aanvraag in te dienen voor bijzondere bijstand voor de nieuw ontstane huurachterstand.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant van 5 september 2016, nr. 15/7110 (hierna: aangevallen uitspraak),
tussen:
[appellante], te [woonplaats],
en
het dagelijks bestuur van Orionis Walcheren (hierna: dagelijks bestuur).

Procesverloop
Namens appellante heeft mr. A.R. Kellermann, advocaat, hoger beroep ingesteld.
Het dagelijks bestuur heeft een verweerschrift ingediend.
Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 13 maart 2018. Namens appellante is verschenen mr. Kellermann. Het dagelijks bestuur heeft zich laten vertegenwoordigen door A.C. Vermeer en mr. N.M. Feijtel.

Overwegingen
1. De Raad gaat uit van de volgende in dit geding van belang zijnde feiten en omstandigheden.
1.1 Appellante ontving sinds 26 augustus 2014 bijstand naar de norm voor een alleenstaande, laatstelijk op grond van de Participatiewet (PW).
1.2 Bij besluit van 28 april 2015 heeft het dagelijks bestuur bijzondere bijstand toegekend in de vorm van een geldlening tot een bedrag van € 1990,12 voor de aflossing van een huurschuld.
1.3 Bij besluit van 22 september 2015 (bestreden besluit) heeft het dagelijks bestuur het bezwaar van appellante tegen het besluit van 28 april 2015, dat zag op de hoogte van het toegekende bedrag en op vorm van de verleende bijstand, ongegrond verklaard. Aan het bestreden besluit heeft het dagelijks bestuur ten grondslag gelegd dat de bijstand in de vorm van een geldlening is verstrekt omdat de bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Geen aanleiding bestaat om een hoger bedrag aan bijzondere bijstand toe te kennen.
2. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep tegen het bestreden besluit ongegrond verklaard.

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

201

Centrale Raad van Beroep
3 mei 2018, nr. 15/2587 ANW,
ECLI:NL:CRVB:2018:1335
(Lenos, De Vries, Van Dalen-van Bekkum)
Noot E. van den Bogaard

Inzet medisch deskundigen. Informatie behandelend sector. Naar zijn aard geschikt om twijfel te zaaien. Arrest Korošec.

[Anw art. 11, 14 lid 1; EVRM art. 6]

Essentie: i. In de situatie dat het UWV in het kader van zijn advisering aan de SVB een deskundige inschakelt, moet worden geoordeeld dat de betrokkene in beginsel niet in een gelijke positie ten opzichte van de SVB verkeert. ii. Stukken van behandelend artsen vormen, mits consistent en toereikend gemotiveerd, in het algemeen een redelijke mogelijkheid voor betrokkene om de bestuursrechter van zijn standpunt te overtuigen.

Samenvatting: i. In zaken waarin het UWV in opdracht van de SVB een beoordeling van de arbeidsongeschiktheid verricht als bedoeld in art. 11 ANW, vindt het verzekeringsgeneeskundig onderzoek plaats door verzekeringsartsen. In eerdergenoemde uitspraak van 30 juni 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:2226, «USZ» 2017/326, m.nt. E. van den Bogaard, die betrekking had op een procedure tussen een belanghebbende en het UWV, heeft de Raad overwogen dat als gevolg van het gegeven dat een verzekeringsarts in dienstbetrekking tot het UWV staat, dan wel anderszins een overeenkomst heeft met het UWV, twijfel kan rijzen aan de onpartijdigheid van deze verzekeringsarts. Dit kan zich ook voordoen bij andere deskundigen die in opdracht van het UWV onderzoek verrichten. Een vergelijkbare situatie doet zich voor in gevallen als het onderhavige, aangezien de SVB op structurele basis gebruikmaakt van adviezen van het UWV en deze adviezen pleegt te volgen. Dit in het voetspoor van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 juni 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:1674) waarin is overwogen dat de omstandigheid dat artsen in dienst zijn van de overheid, twijfel kan oproepen aan de onpartijdigheid. In het licht van het hiervoor overwogene is de Raad van oordeel dat ook hier twijfel kan ontstaan wat betreft de equality of arms van partijen. Ook in de situatie dat het UWV in het kader van zijn advisering aan de SVB een deskundige inschakelt, moet worden geoordeeld dat de betrokkene in beginsel niet in een gelijke positie ten opzichte van de SVB verkeert.
ii. Appellante wordt niet gevolgd in haar standpunt dat sprake is van een oneerlijk proces en strijd met art. 6 EVRM. Zij heeft aangevoerd dat zij wordt beperkt in haar mogelijkheden om een medisch onderbouwd weerwoord te geven in reactie op de medische beoordeling van het UWV, mede doordat haar de financiële middelen ontbreken om zelf een advies van een deskundige in te brengen. Geconcludeerd wordt dat appellante tijdens de procedure bij de rechtbank de mogelijkheid heeft gehad om nadere stukken in te dienen van haar behandelaars en zij van die mogelijkheid gebruik heeft gemaakt. Stukken van behandelend artsen vormen, mits consistent en toereikend gemotiveerd, in het algemeen een redelijke mogelijkheid voor betrokkene om de bestuursrechter van zijn standpunt te overtuigen. De verzekeringsartsen van het UWV hebben in het onderhavige geval inzichtelijk de informatie van de behandelend sector weergegeven en beoordeeld zodat deze beoordeling door de bestuursrechter kan worden getoetst. Er is gelet op het voorgaande geen reden om aan te nemen dat appellante belemmeringen heeft ondervonden bij de onderbouwing van haar standpunt dat het UWV als adviserende instantie van de SVB de beperkingen van appellante heeft onderschat. Uit het arrest Korošec volgt niet dat de rechter gehouden zou zijn om in een situatie als hier aan de orde een medisch deskundige te benoemen. Voor het aannemen van het ontbreken van equality of arms bestaat gelet op het voorgaande geen aanleiding.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 6 maart 2015, nr. 14/3590 (hierna: aangevallen uitspraak) en uitspraak op het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade,
tussen:
[appellante], te [woonplaats] (Marokko),
en
de Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (hierna: Svb).

Procesverloop
Namens appellante heeft mr. C.A.J. de Roy van Zuydewijn, advocaat, hoger beroep ingesteld en om schadevergoeding verzocht.
De Svb heeft een verweerschrift ingediend en vragen beantwoord.

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 30 september 2016. Namens appellante is verschenen mr. De Roy van Zuydewijn. De Svb heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. E. Kort-Schenk.
Ter zitting van 30 september 2017 heeft appellante een beroep gedaan op het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 8 oktober 2015 (ECLI:CE:ECHR:2015:1008JUD007721212, zaaknummer 77212/12, Korošec).
Het onderzoek is heropend na de zitting.
De enkelvoudige kamer heeft de zaak verwezen naar de meervoudige kamer.
Partijen hebben nog zienswijzen ingezonden.
Het onderzoek ter zitting heeft vervolgens plaatsgevonden op 8 februari 2018. Namens appellante is verschenen mr. De Roy van Zuydewijn. De Svb heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. M.F. Sturmans.

Overwegingen
1.1 Appellante, woonachtig in Marokko, heeft in verband met het overlijden van haar echtgenoot op 6 januari 2008, bij formulier van 30 juni 2008 een uitkering aangevraagd ingevolge de Algemene nabestaandenwet (ANW).
1.2 Bij besluit van 14 augustus 2008 heeft de Svb geweigerd aan appellante een nabestaandenuitkering toe te kennen, omdat haar echtgenoot op de dag van zijn overlijden niet woonachtig was in Nederland, geen arbeid verrichtte in Nederland en ook geen recht had op uitkering ingevolge de ANW op grond van een internationale regeling.
1.3 Na onderzoek bleek dat de Svb er ten onrechte van uit was gegaan dat de echtgenoot van appellante op de dag van zijn overlijden niet in Nederland woonachtig was. Vervolgens is er in verband met door appellante geclaimde arbeidsongeschiktheid ten tijde van het overlijden van haar echtgenoot door de Svb aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Uwv) verzocht onderzoek te doen naar de mate van arbeidsongeschiktheid van appellante. Op grond van rapporten van een verzekeringsarts en een arbeidsdeskundige heeft het Uwv bij brief van 18 maart 2010 de Svb geadviseerd om appellante arbeidsongeschikt te achten in de zin van de ANW.
1.4 Bij besluit van 14 juni 2010 heeft de Svb vanaf januari 2008 aan appellante een nabestaandenuitkering toegekend.
1.5 In verband met een herbeoordeling heeft de Svb het Uwv opnieuw verzocht onderzoek te doen naar de mate van arbeidsongeschiktheid van appellante. Op grond van een rapport van een verzekeringsarts en een rapport van de door het Uwv ingeschakelde psychiater W.M.J. Hassing van 18 november 2013 heeft het Uwv de Svb geadviseerd om appellante niet meer aan te merken als arbeidsongeschikt in de zin van de ANW.
1.6 Bij besluit van 13 december 2013 heeft de Svb de nabestaandenuitkering van appellante met ingang van 1 december 2013 ingetrokken omdat appellante niet meer voldoet aan de voorwaarden voor die uitkering als neergelegd in de ANW.
1.7 Naar aanleiding van het ingediende bezwaar is gebleken dat er ten onrechte geen uitlooptermijn in acht was genomen. Op die grond heeft de Svb bij besluit van 14 mei 2014 (bestreden besluit) het bezwaar van appellante tegen het besluit van 13 december 2013 gegrond verklaard, dat besluit herroepen en het verzoek om vergoeding van de in bezwaar gemaakte proceskosten toegewezen. Bij het bestreden besluit heeft de Svb tevens de nabestaandenuitkering ingetrokken met ingang van 1 juli 2014, zijnde zes maanden nadat appellante ervan op de hoogte is gebracht dat zij niet langer ten minste 45% arbeidsongeschikt wordt geacht en daardoor ook niet meer voldoet aan de voorwaarden van de ANW. De Svb heeft hierbij verwezen naar een rapport van de verzekeringsarts bezwaar en beroep van het Uwv van 2 mei 2014.
2. De rechtbank heeft het beroep tegen het bestreden besluit ongegrond verklaard. De rechtbank heeft vastgesteld dat de datum in geding wordt bepaald door de datum met ingang waarvan de uitkering feitelijk is beëindigd, te weten 1 juli 2014. Voorts heeft de rechtbank geen aanknopingspunten gezien voor het oordeel dat het onderzoek van de door het Uwv ingeschakelde psychiater Hassing niet objectief of zorgvuldig zou zijn uitgevoerd. Ook het verzekeringsgeneeskundig onderzoek voldoet aan de daaraan te stellen zorgvuldigheidsvereisten, nu alle beschikbare medische informatie, de bevindingen uit eigen onderzoek en de expertise van Hassing bij de beoordeling zijn betrokken. Aan de door appellante overgelegde verklaring van de psychiater C. Kebdani kan niet de waarde worden toegekend die appellante daaraan wenst toe te kennen. Niet duidelijk is hoe Kebdani tot zijn conclusie is gekomen dat appellante een dissociatieve psychose vertoont. Daarnaast is niet duidelijk hoe Kebdani, tot wie appel-

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

lante zich kennelijk in juni 2014 (opnieuw) heeft gewend, heeft kunnen vaststellen dat er bij appellante sprake is van een verslechtering, aangezien Kebdani ook heeft verklaard dat hij appellante sedert 2009 uit het oog heeft verloren. Omdat appellante bij afwezigheid van medisch objectiveerbare beperkingen in staat moet worden geacht arbeid te verrichten, heeft de Svb zich terecht op het standpunt gesteld dat arbeidskundig onderzoek achterwege kon blijven, aldus de rechtbank.
3.1 Appellante heeft in hoger beroep aangevoerd dat haar beperkingen zijn onderschat. Blijkens medische gegevens uit Marokko heeft appellante beperkingen als gevolg van psychische klachten. Zij heeft daarbij verwezen naar een verklaring van de psychiaters Kebdani en Ahrich Nourdin. Voorts heeft zij beperkingen als gevolg van oorklachten, zoals blijkt uit een verklaring van de CNSS-arts Ouazani. Ten onrechte is er geen Functionele Mogelijkhedenlijst (FML) opgesteld en zijn er geen functies aangezegd. Ook stelt appellante zich onder verwijzing naar het arrest Korošec op het standpunt dat sprake zou zijn van een oneerlijk proces en strijd met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Appellante meent dat zij wordt beperkt in haar mogelijkheden om een medisch onderbouwd weerwoord te geven in reactie op de medische beoordeling van het Uwv, mede doordat haar de financiële middelen ontbreken om zelf een advies van een deskundige in te brengen.
3.2 De Svb heeft verzocht de aangevallen uitspraak te bevestigen.
4. De Raad komt tot de volgende beoordeling.
4.1 In geschil is de vraag of de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat de Svb terecht de nabestaandenuitkering van appellante heeft ingetrokken omdat zij met ingang van 1 juli 2014 minder dan 45% arbeidsongeschikt is. Ter zitting heeft de Svb verklaard zich wat betreft de datum in geding te conformeren aan de datum 1 juli 2014.

Wettelijk kader
4.2.1 Ingevolge artikel 14, eerste lid, van de ANW heeft de nabestaande die arbeidsongeschikt is recht op een nabestaandenuitkering. Het begrip arbeidsongeschiktheid is nader gedefinieerd in artikel 11 van de ANW.
Artikel 11 van de ANW luidt:
1. Arbeidsongeschikt is degene die als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte of gebreken niet in staat is om met arbeid 55% te verdienen van hetgeen gezonde personen met soortgelijke opleiding en ervaring, ter plaatse waar hij arbeid verricht of het laatst heeft verricht, of in de omgeving daarvan, met arbeid gewoonlijk verdienen.
2. In het eerste lid wordt onder de eerstgenoemde arbeid verstaan alle algemeen geaccepteerde arbeid waartoe die persoon met zijn krachten en bekwaamheden in staat is.
4.2.2 Volgens vaste rechtspraak wordt ervan uitgegaan dat de wetgever met deze bepaling kennelijk heeft beoogd aan te sluiten bij de omschrijving van het begrip arbeidsongeschiktheid in de arbeidsongeschiktheidswetten en ligt het dan ook voor de hand bij de toepassing van artikel 11 van de ANW zo mogelijk aansluiting te zoeken bij de regelgeving en de rechtspraak met betrekking tot het begrip arbeidsongeschiktheid in die wetten.
4.2.3 Ten behoeve van de beoordeling van de mate van arbeidsongeschiktheid verzoekt de Svb het Uwv om van advies te dienen, welk advies mede wordt gebaseerd op onderzoek door bij het Uwv werkzame verzekeringsartsen. Deze artsen verzoeken soms – zoals in dit geval – een deskundige om een betrokkene vanuit zijn specialisme te onderzoeken.

Arrest Korošec
4.3.1 Zoals de Raad heeft overwogen in zijn uitspraak van 30 juni 2017 (ECLI:NL:CRVB:2017:2226), is in het arrest Korošec bepaald dat voor de beoordeling van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van medisch deskundigen die in opdracht van een bestuursorgaan een advies uitbrengen, waarbij die adviezen een rol spelen in de rechterlijke procedure de volgende factoren van belang zijn: 1. de aard van de aan de deskundige opgedragen taak, 2. de positie van de deskundige in de hiërarchie tot het betrokken bestuursorgaan en 3. de rol van de deskundige in de procedure, in het bijzonder het gewicht dat door de rechter aan het deskundigenoordeel wordt toegekend. De Raad volgt in bedoelde uitspraak het oordeel van het EHRM dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het EVRM onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

haar zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij.
4.3.2 Uit de in de uitspraak van 30 juni 2017 genoemde arresten van het EHRM vloeit onder meer ook voort dat de twijfel aan de onpartijdigheid van de medisch deskundige niet leidt tot een schending van artikel 6 van het EVRM als deze twijfel niet objectief kan worden gestaafd. In dat kader is van belang dat het de taak van de bestuursrechter is om zo nodig compensatie te bieden indien een partij niet in een gelijke positie verkeert ten opzichte van de wederpartij. Met inachtneming van de door artikel 8:69 van de Algemene wet bestuursrecht getrokken grenzen, wordt de toetsing door de bestuursrechter bepaald door de gronden die een betrokkene aanvoert tegen de medische onderbouwing van de besluitvorming en het bewijs dat een betrokkene in dat verband aanvoert.
4.3.3 Het voorgaande betekent niet dat de bestuursrechter in zaken waarin een medisch advies, afkomstig van een aan het bestuursorgaan verbonden deskundige, aan de besluitvorming ten grondslag is gelegd en waarin dat advies voor de rechter van doorslaggevend belang kan zijn voor de beoordeling van het geschil, steeds een onafhankelijke deskundige moet benoemen.
4.3.4 In zaken waarin het Uwv in opdracht van de Svb een beoordeling van de arbeidsongeschiktheid verricht als bedoeld in artikel 11 van de ANW vindt – zoals in 4.2.3 is overwogen – het verzekeringsgeneeskundig onderzoek plaats door verzekeringsartsen. In eerdergenoemde uitspraak van 30 juni 2017, die betrekking had op een procedure tussen een belanghebbende en het Uwv, heeft de Raad overwogen dat als gevolg van het gegeven dat een verzekeringsarts in dienstbetrekking tot het Uwv staat, dan wel anderszins een overeenkomst heeft met het Uwv, twijfel kan rijzen aan de onpartijdigheid van deze verzekeringsarts. Dit kan zich ook voordoen bij andere deskundigen die in opdracht van het Uwv onderzoek verrichten. Een vergelijkbare situatie doet zich voor in gevallen als het onderhavige, aangezien de Svb op structurele basis gebruik maakt van adviezen van het Uwv en deze adviezen pleegt te volgen. Dit in het voetspoor van de uitspraak van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State van 30 juni 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:1674) waarin is overwogen dat de omstandigheid dat artsen in dienst zijn van de overheid twijfel kan oproepen aan de onpartijdigheid. In het licht van het hiervoor overwogene is de Raad van oordeel dat ook hier twijfel kan ontstaan wat betreft de equality of arms van partijen. Ook in de situatie dat het Uwv in het kader van zijn advisering aan de Svb een deskundige inschakelt, moet worden geoordeeld dat de betrokkene in beginsel niet in een gelijke positie ten opzichte van de Svb verkeert.
4.3.5 De onder 4.3.2 omschreven toetsing vindt plaats aan de hand van de in de uitspraak van 30 juni 2017 gehanteerde drie stappen.

Stap 1: zorgvuldigheid van de besluitvorming
4.4.1 In het kader van de zorgvuldigheid van de besluitvorming overweegt de Raad dat de Svb zich ervan heeft vergewist dat het advies van het Uwv zorgvuldig tot stand is gekomen en inzichtelijk en concludent is. De vanwege appellante ingebrachte rapporten zijn bij de beoordeling betrokken evenals het op verzoek van het Uwv door de psychiater Hassing uitgebrachte rapport van 18 november 2013. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de verzekeringsartsen voldoende zorgvuldig onderzoek hebben verricht naar de psychische klachten van appellante. Daarbij is van belang dat de verzekeringsarts appellante heeft gezien op een spreekuur. De door appellante overgelegde informatie was aanleiding psychiater Hassing te verzoeken van verslag en advies te dienen. Op basis van de gedingstukken en het rapport van de psychiater Hassing heeft de verzekeringsarts geconcludeerd dat appellante in verband met het ontbreken van medisch objectiveerbare beperkingen in medisch opzicht in staat moet worden geacht arbeid te verrichten zodat zij niet buiten staat is om minder dan 55% te verdienen van hetgeen gezonde personen met soortgelijke opleiding en ervaring met arbeid gewoonlijk verdienen. De verzekeringsarts bezwaar en beroep heeft kennis genomen van het dossier, nadere door appellante ingezonden medische informatie beoordeeld en de hoorzitting bijgewoond. In zijn rapport van 2 mei 2014 – waarbij hij expliciet ingaat op de hiervoor door appellante overgelegde medische informatie – komt die verzekeringsarts mede op basis van het rapport van Hassing tot de conclusie dat er geen medische argumenten zijn om af te wijken van het oordeel van de verzekeringsarts. Nu het Uwv er op grond van de voorliggende rapporten van uit is gegaan dat appellante op de hier in geding zijnde datum geen medisch objec-

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

tiveerbare beperkingen meer heeft voor het verrichten van arbeid, was het opstellen van een FML en het initiëren van een arbeidskundig onderzoek – anders dan appellante meent – niet opportuun. Wat betreft de zorgvuldigheid van het onderzoek wordt tevens in overweging genomen dat de verzekeringsarts bezwaar en beroep in zijn rapport van 21 juni 2016 nader heeft gereageerd op vragen van de Raad en op de door appellante ingezonden medische stukken.

Stap 2: equality of arms
4.5 Appellante wordt niet gevolgd in haar standpunt dat sprake is van een oneerlijk proces en strijd met artikel 6 van het EVRM. Zij heeft aangevoerd dat zij wordt beperkt in haar mogelijkheden om een medisch onderbouwd weerwoord te geven in reactie op de medische beoordeling van het Uwv, mede doordat haar de financiële middelen ontbreken om zelf een advies van een deskundige in te brengen. Geconcludeerd wordt dat appellante tijdens de procedure bij de rechtbank de mogelijkheid heeft gehad om nadere stukken in te dienen van haar behandelaars en zij van die mogelijkheid gebruik heeft gemaakt. Stukken van behandelend artsen vormen, mits consistent en toereikend gemotiveerd, in het algemeen een redelijke mogelijkheid voor betrokkene om de bestuursrechter van zijn standpunt te overtuigen. De verzekeringsartsen van het Uwv hebben in het onderhavige geval inzichtelijk de informatie van de behandelend sector weergegeven en beoordeeld zodat deze beoordeling door de bestuursrechter kan worden getoetst. Er is gelet op het voorgaande geen reden om aan te nemen dat appellante belemmeringen heeft ondervonden bij de onderbouwing van haar standpunt dat het Uwv als adviserende instantie van de Svb de beperkingen van appellante heeft onderschat. Uit het arrest Korošec volgt niet dat de rechter gehouden zou zijn om in een situatie als hier aan de orde een medisch deskundige te benoemen. Voor het aannemen van het ontbreken van equality of arms bestaat gelet op het voorgaande geen aanleiding.

Stap 3: inhoudelijke beoordeling
4.6.1 De inhoudelijke medische gronden die appellante in hoger beroep heeft aangevoerd zijn in essentie een herhaling van wat zij in beroep heeft aangevoerd. Wat betreft het onderzoek naar de beperkingen als gevolg van psychische klachten en de dienaangaande verwoorde conclusies kan de Raad zich vinden in hetgeen de rechtbank daaromtrent heeft overwogen in de aangevallen uitspraak. Naar aanleiding van hetgeen appellante in hoger beroep heeft aangevoerd met betrekking tot haar oorklachten heeft de verzekeringsarts bezwaar en beroep toereikend gemotiveerd waarom die als gevolg van een ontsteking bij appellante bestaande klachten slechts reden gaven voor een tijdelijke gehoorvermindering. Deze vermindering was ten tijde van het laatste onderzoek op 19 november 2013 niet meer aanwezig.
4.6.2 Gegeven het voorgaande bestaat er geen reden te twijfelen aan de conclusies van de verzekeringsarts bezwaar en beroep en de psychiater Hassing. De rechtbank wordt daarom gevolgd in haar oordeel dat appellante in verband met het ontbreken van medisch objectiveerbare beperkingen op de datum in geding in medisch opzicht in staat moest worden geacht arbeid te verrichten. De Raad ziet geen aanleiding een onderzoek door een deskundige te initiëren.

Conclusie
5.1 Uit wat is overwogen onder 4.3 tot en met 4.6 volgt dat het hoger beroep niet slaagt. De aangevallen uitspraak wordt bevestigd.
5.2 Omdat het hoger beroep niet slaagt, is voor een veroordeling van het Uwv tot vergoeding van schade geen plaats.
5.3 Voor een veroordeling in de proceskosten bestaat geen aanleiding.

Beslissing
De Centrale Raad van Beroep
– bevestigt de aangevallen uitspraak;
– wijst het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade af.

NOOT

1. Ten opzichte van de standaarduitspraak van de CRvB van 30 juni 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:2226, «USZ» 2017/326, m.nt. E. van den Bogaard, bevat de hier gepubliceerde uitspraak twee nieuwe elementen. In de eerste plaats breidt de CRvB de twijfel die kan rijzen aan de onpartijdigheid van een in dienst van het tot beslissen bevoegde bestuursorgaan werkende deskundige uit tot deskundigen die in dienstbetrekking staan tot een ander bestuursorgaan, dat adviseert aan het tot beslissen bevoeg-

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

de bestuursorgaan. Daarnaast oordeelt de CRvB dat stukken van behandelend artsen, mits consistent en toereikend gemotiveerd, in het algemeen een redelijke mogelijkheid vormen voor betrokkene om de bestuursrechter van zijn standpunt te overtuigen. Met dit laatste oordeel komt de CRvB, zij het niet met zoveel woorden, terug op een belangrijk onderdeel van zijn uitspraak van 30 juni 2017.

2. Waar gaat het in deze casus om? Appellante, een in Marokko wonende weduwe, ontvangt op grond van art. 14 lid 1 onder b Anw (arbeidsongeschiktheid) een nabestaandenuitkering van de SVB. Of een nabestaande arbeidsongeschikt is, wordt door de SVB vastgesteld op basis van een advies van het UWV. Het UWV beoordeelt deze arbeidsongeschiktheid zo veel mogelijk op dezelfde wijze als in het kader van de arbeidsongeschiktheidswetten en baseert zijn advies op onderzoeken van bij hem in dienst zijnde verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen en eventueel door hen ingeschakelde externe deskundigen.

3. In de uitspraak van 30 juni 2017 ging het om een besluit van het UWV dat was gebaseerd op medisch onderzoek door in dienst van het UWV werkzame verzekeringsartsen. De CRvB oordeelde dat het gegeven dat een verzekeringsarts in dienstbetrekking tot het UWV staat, dan wel anderszins een overeenkomst heeft met het UWV, twijfel kan oproepen aan de onpartijdigheid van deze verzekeringsartsen en dat zich dat ook kan voordoen bij andere deskundigen die in opdracht van het UWV onderzoek verrichten. Bij deze 'andere deskundigen' moet gedacht worden aan door een verzekeringsarts ingeschakelde externe deskundigen, doorgaans medisch specialisten in het kader van expertiseonderzoeken.

In de hier besproken casus gaat het echter niet om een besluit van het UWV, maar van de SVB, zij het gebaseerd op een advies van (een in dienst van) het UWV (werkzame verzekeringsarts).

Op het eerste gezicht zou kunnen worden gedacht dat er geen reden is om te twijfelen aan de onpartijdigheid van de verzekeringsarts *ten opzichte van* de SVB. Hij heeft immers geen contractuele relatie met de SVB.

Echter, omdat de SVB op *structurele* basis gebruikmaakt van de adviezen van het UWV en deze adviezen ook *pleegt te volgen*, oordeelt de CRvB dat bij de advisering door het UWV aan de SVB de positie van de verzekeringsarts van het UWV vergelijkbaar is met die van een door een verzekeringsarts ingeschakelde externe deskundige in zaken waarin het UWV zelf het tot beslissen bevoegde bestuursorgaan is. Anders gezegd: voor de beoordeling van de (on)partijdigheid van de verzekeringsarts wordt de SVB gelijk gesteld met het UWV.

Waar het om gaat, is dat het bestreden besluit afkomstig is van *'de overheid'* en gebaseerd is op onderzoek verricht door een arts die in dienst is van *'de overheid'*. Welk bestuursorgaan als onderdeel van *'de overheid'* in concreto tot beslissen bevoegd is, maakt daarbij niet uit.

4. Nu klinkt dit allemaal heel mooi, maar of de burger hiermee daadwerkelijk iets opschiet, is de vraag. Immers, dat de arbeidsverhouding van de verzekeringsarts met 'de overheid' aanleiding kan geven tot het ontstaan van *twijfel* aan zijn onpartijdigheid, is niet toereikend om tot het oordeel te komen dat in een concrete casus de betreffende arts ook *daadwerkelijk* partijdig is geweest. Dat moet *objectief* worden onderbouwd (EHRM 8 oktober 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1008JUD007721212, *RSV* 2016/27, m.nt. W.A. Faas *(Korošec/Slovenië)*, par. 54: "While such suspicions may have a certain importance, they are not decisive; what is decisive is whether the doubts raised by appearances can be objectively validated") en de *bewijslast* daarvoor ligt bij de *rechtzoekende* die dat stelt. Mij zijn geen uitspraken bekend waarin een rechtzoekende in dat bewijs is geslaagd. Ook in deze zaak slaagt appellante daar niet in: de CRvB maakt er zelfs geen woorden aan vuil.

5. Waar de CRvB wel iets over zegt, en daar schuilt het echte belang van de uitspraak, is het gewicht dat kan worden toegekend aan door de rechtzoekende overgelegde stukken van zijn behandelend artsen.

In zijn uitspraak van 30 juni 2017 overweegt de CRvB in r.o. 6.1 dat het op de weg van de bestuursrechter ligt om compensatie te bieden voor de bewijsnood die ontstaat als hij "de door betrokkene ingediende stukken *naar hun aard niet geschikt* acht om twijfel te zaaien aan de rapporten van de verzekeringsartsen, bijvoorbeeld *omdat een behandelend arts genoodzaakt is de informatie beperkt te verstrekken*" (cursivering EvdB). In r.o. 6.2 overweegt de CRvB dat "(a)ls een betrokkene een rapport in de

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

procedure inbrengt dat is opgesteld door een door hem ingeschakelde medisch deskundige, (...) in het algemeen (is) voldaan aan het vereiste van gelijke procespositie. *Onder omstandigheden* kan aan die eisen worden voldaan door een rapport of een verklaring van een behandelaar" (cursivering EvdB).
Uit deze overwegingen volgt dat stukken van behandelend artsen in beginsel niet geschikt kunnen worden geacht om twijfel te zaaien aan de rapporten van de verzekeringsartsen, maar dat dit in een individueel geval anders kan zijn. Zie ook punt 7 van mijn noot onder «USZ» 2017/326.
6. In zijn elders in dit nummer opgenomen uitspraak van 7 maart 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:763, «USZ» 2018/198, oordeelt de CRvB dat "(e)venmin kan worden gezegd dat de door appellante ingebrachte stukken van de behandelaars naar hun aard niet geschikt zijn om twijfel te zaaien aan de in de rapporten van de verzekeringsartsen beantwoorde vraag of de medische klachten en aandoeningen van appellante in de weg staan aan een hersteldverklaring voor het laatst verrichte werk bij een soortgelijke werkgever". Een dergelijke overweging is ook te vinden in CRvB 12 april 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1099, en CRvB 25 april 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1225. Maar wat dan de omstandigheden zijn waardoor dat oordeel is gerechtvaardigd, legt de CRvB in geen van deze uitspraken uit. De CRvB lijkt hier dan ook voorzichtig afstand te nemen van de benadering uit zijn uitspraak van 30 juni 2017.
7. In de hier besproken uitspraak van 3 mei 2018 gaat de CRvB duidelijk om: "(s)tukken van behandelend artsen vormen, mits consistent en toereikend gemotiveerd, *in het algemeen* een redelijke mogelijkheid voor betrokkene om de bestuursrechter van zijn standpunt te overtuigen" (cursivering EvdB). Wat in de uitspraak van 30 juni 2017 nog uitzondering was ('onder omstandigheden'), is nu hoofdregel ('in het algemeen'). Maar waarom de CRvB deze ommezwaai maakt, legt hij niet uit. En evenmin legt hij uit wat hij bedoelt met de clausule dat de stukken van de behandelend artsen dan wel *consistent en toereikend gemotiveerd* moeten zijn en hoe de – niet-medisch geschoolde – rechter dat dient te toetsen.
8. Wat de uitspraak in elk geval wel duidelijk maakt, is dat de CRvB de equality of *arms* heeft versmald tot 'equality of *opportunity*': als beide partijen voldoende gelegenheid hebben gehad om medische stukken over te leggen, dan is dat toereikend. Dat is een *kwantitatieve* benadering – en tevens de weg van de minste weerstand. In het Wilde Westen schoten de Indianen met pijl en boog op de cowboys en schoten de cowboys met geweren op de Indianen. Hoewel de Indianen net zo veel gelegenheid hadden om op de cowboys te schieten als omgekeerd, zal toch niemand beweren dat er sprake was van equality of arms: tegenover geweren hebben pijl en boog geen schijn van kans. Equality of arms gaat dus over de *inhoud en kwaliteit* van de 'arms' en niet over de hoeveelheid daarvan. Zie ook R.W.M. Giard, 'Niet alleen aandacht voor een *equality of arms* maar ook voor de *quality of arms*', *NJB* 2017/776.
9. Zoals ik heb uiteengezet in mijn noten onder «USZ» 2017/326, «USZ» 2017/329 en «USZ» 2017/428 gaan geschillen over arbeidsongeschiktheid niet zozeer over diagnostiek en behandeling, waarover behandeld artsen iets kunnen zeggen, maar over de *vertaling naar arbeidsbeperkingen*, waarover behandelend artsen op grond van hun beroepsregels niets *mogen* zeggen (zie ook de uitgebreide bespreking van de Korosec-rechtspraak van na 30 juni 2017 in W.A. Faas e.a., 'Equality of arms en quality of arms in arbeidsongeschiktheidsgeschillen', *Expertise en Recht* 2018/3, p. 115, op dit punt met name p. 122-123).
Als behandelend artsen over de belastbaarheid voor arbeid geen uitspraak mogen doen, hoe kunnen hun stukken dan voor de betrokkene een redelijke mogelijkheid bieden om de rechter ervan te overtuigen dat de verzekeringsartsen die belastbaarheid onjuist hebben vastgesteld? Equality of arms gaat over de kwaliteit van de 'arms' en vergt daarom een inhoudelijke toets, aan de hand van enerzijds de vraag of de overgelegde stukken betrekking hebben op de vertaling naar arbeidsbeperkingen en anderzijds, als dat niet het geval is, de vraag of de betrokkene in staat is om aan stukken te komen die daar wel betrekking op hebben. Dat is ingewikkeld en daarom is de focus op de hoeveelheid overgelegde stukken de weg van de minste weerstand.

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl

10. Terugkijkend op een klein jaar Korošec-rechtspraak is de conclusie dat de CRvB op 30 juni 2017 een uitgebreid en genuanceerd driestapsbeoordelingskader heeft gepresenteerd, waarvan hij vervolgens stukje bij beetje zoveel heeft afgeknabbeld dat er van stap 2 in wezen niets meer over is.
11. Betekent dit dat de equality of arms bij de CRvB niet (meer) in goede handen is? Ondanks de hiervoor getrokken conclusie wil dat er bij mij niet in. Dat de CRvB de teugels relatief snel weer strakker heeft aangehaald, betekent dat er nog steeds ontwikkeling gaande is. Daarbij is het voorstelbaar dat de uitspraak van 30 juni 2017 tot zo'n toevloed van (rijpe en vooral groene) 'Korošec-verzoeken' heeft geleid, dat alleen dat al reden is om op de rem te trappen. Bovendien is het budget voor deskundigenonderzoeken niet onbeperkt en bestaat er een tekort aan deskundigen (die bereid zijn om voor de door de rechtspraak geboden tarieven onderzoek te verrichten).
Met name dat tekort aan deskundigen is een serieus probleem. In een van mijn eigen zaken heeft zes maanden na de beslissing om een deskundige in te schakelen, nog steeds geen benoeming daarvan plaatsgevonden en is de verwachting dat het nog drie maanden kan duren eer een deskundige beschikbaar is. Bij een dergelijk capaciteitsgebrek kan ik mij indenken dat de CRvB alleen dan bereid is een deskundige in te schakelen als hij verwacht dat dit echt iets zal opleveren. Voor het inschakelen van een deskundige uitsluitend ter compensatie van een gebrek aan equality of arms (dus zonder eerst te beoordelen of er reden is voor twijfel (dat komt immers pas bij stap 3)) is dan simpelweg geen capaciteit. Daarom ga ik ervan uit dat als er meer deskundigencapaciteit zou zijn, de CRvB niet alleen beter in staat zou zijn om meer invulling te geven aan zijn uitspraak van 30 juni 2017, maar daartoe ook eerder bereid zou zijn.
12. Ik besluit daarom met de suggestie die ik ook in mijn noot onder «USZ» 2017/428 heb gedaan. Vanuit het oogpunt van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter is het de vraag hoe verantwoord het is als hij moet oordelen over medische kwesties zonder dat hij zich daarover door eigen medische deskundigen laat adviseren. Voor het omgevingsrecht kan de bestuursrechter een beroep doen op de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (beter bekend als de StAB). De Korošec-discussie maakt duidelijk dat er dringend behoefte bestaat aan een medische variant daarvan. Als de rechter zou kunnen beschikken over een 'Gemeenschappelijke Medische Dienst voor de Rechtspraak', zodat de rechter in een zaak als deze zich kan laten bijstaan door een eigen (in dienst van de rechtspraak werkzame) verzekeringsarts, dan zou daarmee een node gemist tegenwicht worden geboden tegenover de deskundigheidsvoorsprong van het UWV en zou de ongelijkheid tussen rechtzoekende en bestuursorgaan worden gecompenseerd door de eigen deskundigheid van de rechtspraak.

E. van den Bogaard,
Ed van den Bogaard is advocaat bij Westhoff Advocaten te Amsterdam en bestuurslid van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ

202

Centrale Raad van Beroep
22 mei 2018, nr. 18/934 AW,
ECLI:NL:CRVB:2018:1533
(Van Vulpen-Grootjans)

Terugwerkende kracht besluit.

[Awb art. 3:40]

Essentie: Art. 3:40 Awb stelt geen grenzen aan de terugwerkende kracht van besluiten.

Samenvatting: Appellante heeft aangevoerd dat het wachtgeld niet met terugwerkende kracht vervallen mocht worden verklaard, omdat (art. 3:40 van) de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een besluit niet in werking treedt voordat het is bekendgemaakt. Deze beroepsgrond slaagt niet. Uit de geschiedenis van totstandkoming van dit artikel blijkt dat met deze bepaling geen grenzen zijn gesteld aan de terugwerkende kracht van besluiten. Op besluiten met terugwerkende kracht is de bepaling op dezelfde wijze van toepassing als op alle andere besluiten, namelijk in zoverre dat een besluit met terugwerkende kracht pas in werking kan treden vanaf het moment dat het is bekendgemaakt (Kamerstukken II 1988/89, 21221, 3, p. 82).

Dit materiaal is auteursrechtelijk beschermd en is gelicenseerd voor het exclusieve gebruik door evdbogaard@westhoff.nl